

บทที่ ๔

ความผิดกาเมืองของประเทศไทย

การพิจารณาความผิดกาเมืองของประเทศไทยนั้น เนื่องจากประเทศไทยเรามีพระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ. ๒๔๗๒ การพิจารณาในส่วนที่เกี่ยวกับการส่งผู้ร้ายข้ามแดนให้แก่ต่างประเทศ จึงต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ แต่สำหรับประเทศที่มีสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนกับประเทศไทยอันยังคงใช้บังคับอยู่ในทุกวันนี้ คือ ประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา และเบลเยียม ก็ยอมปฏิบัติตามข้อสัญญา และจะใช้พระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ. ๒๔๗๒ บังคับเท่าที่ไม่แย้งกับข้อความในสนธิสัญญา (๑) แต่โดยเหตุที่สนธิสัญญาทั้ง ๓ ฉบับได้กำหนดข้ออื่นเกี่ยวกับความผิดกาเมืองไว้โดยเฉพาะ ดังนั้น พระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดนจึงมีผลใช้บังคับสำหรับความผิดกาเมืองกับประเทศที่ไม่มีสนธิสัญญาต่อกัน จะนำไปใช้ในการดำเนินคดีส่งผู้ร้ายข้ามแดนกับประเทศที่มีสนธิสัญญาต่อกันบ้าง ก็เป็นแต่วิธีดำเนินการพิจารณาที่มีได้กำหนดกันไว้เท่านั้น

ก. พระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ. ๒๔๗๒

วิธีพิจารณาคดีส่งผู้ร้ายข้ามแดนโดยทั่วไปตามพระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดนนั้น เป็นการดำเนินตามแบบแองโกล-อเมริกัน และแบบผสมคะปนกันอยู่ คือ ในชั้นแรกเริ่มมีคำร้องขอมาจากรัฐบาลต่างประเทศโดยทางทูต (๒) โดยนัยนี้ จึงต้องผ่านกระทรวงการต่างประเทศ และกระทรวงการต่างประเทศจะได้จัดส่งต่อไปยังกระทรวงมหาดไทยเพื่อให้พนักงานอัยการนำคดีขึ้นสู่ศาล กระทรวงมหาดไทยจะสั่งให้จับจำเลยหรือจะขอให้ศาลออกหมายสั่งจับก็ได้ (๓) เมื่อมีคดีส่งผู้ร้ายข้ามแดนมาสู่ศาล ศาลต้องแจ้งไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมและดำเนินการไต่สวนต่อไป (๔)

ตามพระราชบัญญัติ โข่งแห่งความผิดกาเมืองมีดังนี้

๑. การสั่งจับจำเลยในการขอให้จับและคุมขังจำเลยไว้พลางก่อน
ในมาตรา ๑๐ ใ้บัญญัติไว้ว่า

"ถ้าเป็นการเร่งร้อน รัฐบาลต่างประเทศจะขอให้จับและคุมขังจำเลยไว้พลางก่อนก็ได้ คำร้องขอนี้ต้องแสดงประเภทความผิดให้ชัดแจ้ง และว่าได้ออกหมายสั่งจับแล้วด้วย เมื่อได้รับคำร้องขอตั้งว่านี้ นอกจากรัฐบาลสยามจะวินิจฉัยเป็นอย่างอื่น ให้กระทรวงการต่างประเทศแจ้งให้กระทรวง

(๑) มาตรา ๓ (๒) มาตรา ๗
 (๓) มาตรา ๔ (๔) มาตรา ๕

มหาดไทยทราบ กระทรวงมหาดไทยจะสั่งให้จับจำเลยหรือจะขอให้ศาล
ออกหมายสั่งจับก็ได้ และต้องนำตัวจำเลยขึ้นสู่ศาลซึ่งมีหน้าที่โดยเร็วที่สุด
ที่จะทำได้

ในระหว่างที่คำร้องขอตามระเบียบกับหนังสือหลักฐานอัน
จำเป็นนั้นยังมิได้มาถึง ให้ศาลสั่งซึ่งจำเลยไว้ ถ้าหากว่า

(ก) มีพยานหลักฐาน (ซึ่งอาจมีอยู่ในหนังสือของกระทรวง
การต่างประเทศก็ได้) ว่าได้ออกหมายสั่งจับแล้ว กับทั้งประเภทความผิด
ที่กล่าวหาเป็นฐานะใดก็ได้แล้วโดยชัดแจ้งด้วยแล้ว

(ข) ความผิดที่กล่าวหาอยู่นั้นอยู่ในประเภทที่จะลงจำเลย
ข้ามแดนได้ และ

(ค) ความผิดนั้น ไม่ใช่เป็นความผิดอันมีลักษณะในทางการเมือง"

พิจารณาคตามบทบัญญัตินี้ จะเห็นได้ว่าในกรณีต่างประเทศร้องขอ
ให้จับกุมตัวไว้กลางก่อน และระหว่างที่ยังรอเอกสารหลักฐานอยู่นั้น นอกจาก
เงื่อนไขประการอื่นแล้ว ศาลจะสั่งซึ่งได้ก็คือเมื่อความผิดที่ต้องหาไม่ใช่ความผิด
การเมือง

ปัญหาที่ว่า ศาลจะทราบหรือเอาใจได้อย่างไรว่า ไม่ใช่เป็น
ความผิดการเมือง เนื่องจากไม่มีบทบัญญัติให้ศาลได้วินิจฉัยโดยอาศัยเอกสาร
หรือหลักฐานใด ๆ ทั้งนี้ เพราะยังไม่ถึงขั้นพิจารณา

ทางปฏิบัติในเรื่องนี้ก็เห็นมีอยู่ทางเดียว คือศาลจะต้องได้รับ
เอกสารซึ่งอาจโดยการร้องขอให้กระทรวงการต่างประเทศแจ้งให้รัฐบาล
ของประเทศที่ร้องขอให้ส่งข้ามแดนให้มีหนังสือรับรองว่า ความผิดที่ร้องขอให้ส่ง
นั้นไม่ใช่ความผิดการเมือง

วิธีปฏิบัติเช่นนี้ สหพันธมลาयाได้เคยใช้มาแล้วตามกฎหมายของตน

๒. การพิจารณาและพิสูจน์ความผิดการเมือง

การพิจารณาและพิสูจน์ความผิดการเมืองปรากฏอยู่ในมาตรา ๑๒
และมาตรา ๑๓ คือ หลังจากได้นำจำเลยขึ้นสู่ศาลแล้ว ก็ให้ศาลดำเนินการ
ไต่สวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (๑)

"มาตรา ๑๒ ศาลจะต้องเป็นที่พอใจว่า

(๑) จำเลยเป็นบุคคลที่ถูกร้องขอให้ส่งข้ามแดนแล้ว

(๒) มีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะสั่งซึ่งผู้ต้องหาเพื่อส่งไปให้

ศาลพิจารณาได้ หากว่าความผิดนั้นได้กระทำในกรุงสยาม

(๑) มาตรา ๑๑

(๓) ความผิดนั้นอยู่ในประเภทที่จะส่งตัวจำเลยข้ามแดนได้
และไม่ใช่เป็นความผิดอันมีลักษณะในทางการเมือง

พะยานหลักฐานนั้น จะเป็นพะยานบุคคลมาเบิกความต่อศาล
หรือจะเป็นถ้อยคำพะยานที่ได้จับบันทึกส่งมา (ซึ่งเจ้าหน้าที่ได้รับรองว่าถูกต้อง)
ก็ได้"

"มาตรา ๑๓ ศาลไม่จำเป็นต้องฟังพะยานหลักฐานข้อต่อสู้ฝ่ายจำเลย
นอกจากในข้อต่อไปนี้ คือ

(๑) จำเลยไม่ใช่บุคคลที่ถูกร้องขอให้ส่งข้ามแดน

(๒) ความผิดนั้นไม่อยู่ในประเภทที่จะส่งข้ามแดนได้ หรือว่า
เป็นความผิดอันมีลักษณะในทางการเมือง

(๓) การที่ขอให้ส่งข้ามแดนนั้น ความจริงเพื่อประสงค์จะเอาตัว
ไปลงโทษ สำหรับความผิดอย่างอื่นอันมีลักษณะในทางการเมือง

(๔) สัญชาติของจำเลย "

ตามมาตรา ๑๒ นั้น ได้บัญญัติถึงการพิจารณาของศาล ซึ่งกล่าวได้
ว่า ประเทศไทยเราไม่ได้ถือหลักว่าจำเลยหรือผู้ต้องหาเป็นผู้กระทำผิด
จริงหรือไม่ แต่พิจารณาแต่เพียงว่าเป็นตัวบุคคลที่ขอให้ส่งข้ามแดนหรือไม่ มี
หลักฐานเพียงพอที่จะสั่งขังถ้าได้กระทำในประเทศไทย และเป็นความผิดอยู่ใน
ประเภทที่จะส่งข้ามแดน อันหมายถึงเป็นความผิดกำหนดโทษจำคุกไม่น้อยกว่า
หนึ่งปีตามกฎหมายไทย และไม่ใช่เป็นความผิดอันมีลักษณะในทางการเมือง

กรณีใดจึงจะมีการเสนอพะยานหลักฐานต่อศาลว่าความผิดดังกล่าวมิใช่
ความผิดการเมือง ?

ตามปกติเราจะเห็นว่า นอกจากศาลจะพิจารณาคำนวณ
พะยานหลักฐานที่ขอให้ส่งข้ามแดนแล้ว กรณีเช่นนี้ยากที่จะมีขึ้นได้ เว้นแต่ว่าจำเลย
จะโต้แย้งใช้เป็นข้อต่อสู้ไม่ให้ส่งข้ามแดน แต่ก็อาจเป็นไปได้ในกรณีคำรับรอง
ของประเทศที่ร้องขอให้จับกุมไว้พลางก่อนว่าความผิดนั้นไม่ใช่ความผิดการเมือง
หรือในคำร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนปกติธรรมดา อาจมีคำรับรองดังกล่าวมาด้วย
ก็ได้

ตามมาตรา ๑๓ นั้น เราจะเห็นได้ว่า ศาลไม่จำเป็นต้องฟังพะยาน
หลักฐานข้อต่อสู้ฝ่ายจำเลย นอกจากจำเลยไม่ใช่บุคคลที่ถูกร้องขอให้ส่งข้าม
แดน สัญชาติของจำเลย และ

(๑) ความผิดนั้นไม่อยู่ในประเภทที่จะลงข้ามแดนได้ หรือว่า
เป็นความผิดอันมีลักษณะในทางการเมือง

(๒) การที่ขอให้ส่งข้ามแดนนั้น ความจริงเพื่อประสงค์จะเอา
ตัวไปลงโทษ สำหรับความผิดอย่างอื่นอันมีลักษณะในทางการเมือง

ดังนั้น จำเลยจึงเป็นผู้มีหน้าที่พิสูจน์เพื่อให้ศาลเห็นว่าเป็น
ความผิดการเมือง หรือแม้จะขอในความผิดอาชญากรรมใด แต่ความจริงแล้ว
กลับประสงค์จะเอาตัวไปลงโทษในความผิดการเมือง ซึ่งข้อ (๒) นี้ เป็นการ
คุ้มครองจำเลย

เมื่อจำเลยได้ยกข้อต่อสู้ในเรื่องความผิดการเมืองซึ่งศาลจะ
ต้องรับฟัง ในกรณีนี้พนักงานอัยการ ซึ่งเป็นผู้นำคดีขึ้นสู่ศาล จะต้องมีหน้าที่ในการ
พิสูจน์หักล้างข้อต่อสู้ของจำเลย ถ้าหากในสำนวนพยานหลักฐานที่ร้องขอให้ส่ง
ข้ามแดนมีไม่เพียงพออีกที หรือจำต้องแสวงหาพยานหลักฐานเพื่อมาหักล้างข้อต่อสู้
ของจำเลยก็คือน่าที่พนักงานอัยการึงติดข้อขอพยานหลักฐานดังกล่าวจากประเทศ
ที่ร้องโดยผ่านกระทรวงการต่างประเทศ และก็ควรเป็นหน้าที่ของสถานทูตสถานกงสุล
ของประเทศนั้นในประเทศไทยที่จะเอาใจใส่ติดตามการพิจารณาคดีอันจะเป็นทางให้
ได้เสนอพยานหลักฐานได้ทันทางที่

พิจารณาคดีตามพระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดนของประเทศไทยนี้
จะเห็นได้ว่าประเทศไทยได้ให้อำนาจศาลไว้ในทำนองเดียวกับอังกฤษและ
สหรัฐอเมริกา แม้ว่าในชั้นพิจารณาจะแตกต่างกันอยู่บ้าง กล่าวคือศาลไทยไม่
วินิจฉัยว่าจำเลยผิดจริงหรือเปล่า และถ้าศาลพิเคราะห์เห็นว่าพยานหลักฐานไม่เพียงพอ
ก็ให้ศาลสั่งปล่อย (๑) ฉะนั้น ถ้าศาลสั่งปล่อยตัวแล้ว จำเลยจะถูกส่งข้ามแดนไม่ได้
แต่ถ้าศาลตัดสินให้ส่งข้ามแดนได้ คู่พิพาทในชั้นต่อไปก็ตกอยู่แก่ฝ่ายบริหาร ซึ่งจะพิจารณ
ส่งหรือไม่ส่งก็ได้ คำวินิจฉัยของศาลในกรณีนี้ไม่มีผลผูกมัด ดังที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕

"... ถ้ามิได้ส่งตัวจำเลยข้ามแดนภายในเวลาสามเดือนนับแต่วันที่
ผู้ร้องศาลถึงที่สุด หรือภายในกำหนดเวลากว่านั้นตามที่ศาลจะเห็นมีเหตุพอสมควร
จึงต่อไปแล้วให้ปล่อยตัวจำเลยไป"

ดังนั้น จึงหมายความว่าถ้าฝ่ายบริหารพิจารณาไม่ส่ง ศาลก็จำต้องปล่อย
ตัวไป คำวินิจฉัยของศาลว่าให้ส่งข้ามแดนได้จึงไม่มีผลผูกมัดรัฐบาลแต่อย่างใด
ฉบับที่ทำการแปลความหมายของมาตรา ๑๕ ของชาวศาลฉบับลงวันที่
๑๕ มีนาคม ๒๕๓๕ จึงได้กล่าวอธิบายไว้ว่า

..... ตามบทบัญญัติข้างต้น คำที่ของศาลมีแต่เพียงว่า เมื่อศาล
 เห็นพอใจว่าคดีมีหลักฐานเพียงพอแล้ว ก็พึงมีคำสั่งให้จำเลยไปเพื่อส่ง
 ทรัพย์ข้ามแดนไปเท่านั้น ศาลไม่ต้องมีพิพากษาหรือมีคำสั่งว่าให้ส่งตัวจำเลยข้ามแดน
 ไป และเมื่อคดีถึงที่สุดแล้วก็ไม่ต้องมีหมายให้เจ้าหน้าที่จัดการส่งตัวจำเลยประการ
 ใด เรื่องเหล่านี้เป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานฝ่ายธุรการที่จะจัดทำไป เพราะตามหลัก
การนั้น การที่จะส่งผู้ร้ายข้ามแดนให้ไปหรือไม่ อยู่ในอำนาจของฝ่ายธุรการที่จะวินิจฉัย
ศาลเป็นแต่ไต่สวนให้ได้ความว่าจำเลย เป็นบุคคลที่อาจจะต้องถูกลงข้ามแดนไปเท่านั้น

แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าในกรณีที่เห็นจะไม่ถูกต้องอยู่ประการหนึ่ง
 กล่าวคือที่ว่า ตามหลักการนั้น การที่จะส่งผู้ร้ายข้ามแดนให้ไปหรือไม่อยู่ในอำนาจของ
ฝ่ายธุรการที่จะวินิจฉัย เพราะถ้าคดีขึ้นมาสู่ศาล และหากศาลวินิจฉัยเห็นว่าไม่ให้
 ส่ง ฝ่ายบริหารจะไปส่งให้ไม่ได้ (มาตรา ๑๔) แต่ถ้าศาลวินิจฉัยให้ส่ง ฝ่ายบริหาร
 อาจจะส่งหรือไม่ก็ได้ อำนาจของฝ่ายบริหารหรือฝ่ายธุรการจึงมีอยู่ในขอบเขตจำกัด
 แค่นั้นแต่ที่ว่าฝ่ายบริหารจะปฏิเสธไม่รับตั้งแต่รัฐบาลต่างประเทศร้องขอมาแต่เริ่มแรก
 เท่านั้น (๑) แต่ถ้าได้รับไว้แล้ว อำนาจการพิจารณาก็จะตกอยู่แก่ศาลอย่างเต็มที่
 เมื่อกรณีไต่สวนแล้ววินิจฉัยว่าไม่ให้ส่งข้ามแดน

การพิจารณาชั้นศาลนี้ จะสิ้นสุดลงเพียงแค่ว่าศาลอุทธรณ์ คือ
 พนักงานอัยการจะอุทธรณ์ได้ในกรณีที่ศาลล่างปฏิเสธไม่ให้ส่ง (๒) และจำเลยจะ
 อุทธรณ์ได้เมื่อศาลล่างสั่งอนุญาตให้ส่ง (๓) ตามมาตรา ๑๗ นั้น เมื่อศาลอุทธรณ์
 พิเคราะห์แล้วก็ เป็นอันถึงที่สุดทั้งในข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย แต่ถ้าหากว่าข้อเท็จจริง
 ความที่ศาลล่างได้วินิจฉัยไว้มีพยานหลักฐานสนับสนุนเพียงพอที่จะออกคำสั่งนั้นแล้ว
 ศาลอุทธรณ์ไม่มีอำนาจที่จะแก้ไข ศาลอุทธรณ์พิจารณาแต่เพียงว่า ศาลล่างมีพยาน
 หลักฐานพอที่จะให้อำนาจออกคำสั่งเช่นนั้น และเพื่อการนี้ ศาลอุทธรณ์มีอำนาจตรวจ
 พิจารณาพยานหลักฐานและวินิจฉัยคำโต้แย้งในเรื่องลักษณะของจำเลย ความผิด
 ที่กล่าวหาว่านั้นไม่อยู่ในประเภทที่จะส่งข้ามแดนได้ ไม่มีพยานหลักฐานแสดงต่อศาลล่าง
 พยานที่จะให้ศาลนั้นใช้ดุลยพินิจได้ว่าควรจะออกคำสั่งนั้นหรือไม่ หรือ

(๑) มาตรา ๑๔
 (๒) มาตรา ๑๔
 (๓) มาตรา ๑๕

ความผิดนั้นมีลักษณะในทางการเมือง หรือว่าการที่ขอให้ส่ง
ข้ามแดนนั้น แท้จริงเป็นไปเพื่อประสงค์จะเอาตัวจำเลยไปลงโทษสำหรับ
ความผิดอย่างอื่นอันมีลักษณะในทางการเมือง

สรุปได้ว่า ตามพระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ. ๒๔๗๒

นั้น

๑. ได้กำหนดไม่ให้ส่งข้ามแดนในความผิดการเมือง

๒. การที่ขอให้ส่งข้ามแดนนั้น ถ้าพิสูจน์ได้ว่าความจริงแล้ว ประสงค์จะเอาตัวไปลงโทษสำหรับความผิดอย่างอื่นอันมีลักษณะในทางการเมือง ก็จะไม่ส่งให้คู่เดียวกัน ข้อนี้ให้ประโยชน์แก่จำเลยกว้างขวางมากกว่าความผิดเกี่ยวเนื่องกับการเมืองซึ่งมิได้มีกำหนดไว้ เป็นข้อที่ให้ความคุ้มครองจำเลย

๓. ไม่ใช่หลักข้อจำกัดความผิดการเมือง ให้แน่นอนเข้าไม่ว่ากรณีใด ๆ

๔. อำนาจพิจารณาว่าเป็นความผิดการเมืองหรือไม่อยู่ที่ประเทศผู้รับคำขอ คือประเทศไทย และได้ใช้โดยทางศาลเป็นผู้ใดส่วนวินิจฉัยว่าให้ส่งหรือไม่ แต่ในกรณีทีวินิจฉัยว่าส่งข้ามแดนให้ได้ ฝ่ายบริหารอาจไม่ส่งให้ก็ได้ ไม่มีผลผูกมัดฝ่ายบริหาร

นับตั้งแต่พระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ. ๒๔๗๒

ใช้บังคับมา ไม่ปรากฏว่ามีคดีขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนอื่นเกี่ยวกับปัญหาความผิดการเมืองจากรัฐบาลต่างประเทศมายังรัฐบาลไทยเลย

ข. สนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนกับประเทศอังกฤษ

ประเทศไทยได้มีสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนกับประเทศอังกฤษ

เป็นประเทศแรก คือสนธิสัญญาลงวันที่ ๔ มีนาคม ร.ศ. ๑๒๕ (พ.ศ. ๒๔๕๓ ค.ศ. ๑๙๑๑) ซึ่งในปัจจุบันคงใช้บังคับระหว่างราชอาณาจักรไทยกับบริเตนใหญ่ และไอร์แลนด์เหนือ ส่วนอาณาจักรอังกฤษที่โพ้นทะเลได้สิ้นสุดการบังคับใช้สำหรับดินแดนที่ได้รับเอกราชไป เว้นแต่สหพันธมลายาซึ่งได้มีหนังสือแลกเปลี่ยนกับไทยให้สัญญานับนี้คงใช้บังคับสำหรับไทยกับสหพันธมลายาคือไปตลอดระยะเวลาที่ประเทศทั้งสองยังมีได้ทำสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนต่อกัน อันมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๐๒ เป็นต้นไป (๑)

วิธีปฏิบัติในการดำเนินการขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนของสัญญา

ฉบับนี้ ก็กำหนดให้เป็นไปตามหลักทั่วไป กล่าวคือ เริ่มต้นก็ขอร้องให้ส่งข้ามแดนโดยทางการทูต (๒)

(๑) ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๖ ตอนที่ ๑๑๔ วันที่ ๑๕ ธันวาคม

พุทธศักราช ๒๕๐๓

(๒) สัญญาขอ ๗

ถ้าได้ทำการถูกต้องตามสัญญาแล้ว เจ้าหน้าที่ของประเทศที่ได้รับ คำขอจะต้องจัดการจับกุมคนร้ายที่หนีมาอาศัยอยู่ แล้วนำตัวผู้ต้องจับส่งไปให้ ตุลาการผู้มีหน้าที่ไต่สวนคดีเสมอเหมือนหนึ่งว่าผู้นั้นถูกจับฐานกระทำผิดเป็นโทษ ในเมืองนั่นเอง (๑)

สัญญานี้ได้กระบุไว้ละเอียดถึงอำนาจพิจารณาโดยให้ตุลาการ เป็นผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาและการพิจารณานี้ถือตามแบบอังกฤษ กล่าวคือ พิจารณาวินิจฉัยคดีเสมอเหมือนหนึ่งว่าความผิดนั้นได้กระทำลงในประเทศเอง ซึ่งแตกต่าง กับการพิจารณาของศาลตามพระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดนของไทย

ในส่วนที่เกี่ยวกับความผิดการเมืองนั้น ได้มีบัญญัติไว้ในข้อ ๕ ว่า

"ถ้าผู้ร้ายที่หนีมายังประเทศใด ประเทศนั้นเห็นว่าโทษที่ขอให้ ส่งตัวไปชำระนั้น เป็นโทษมีลักษณะผิดต่ออำนาจของบ้านเมืองก็ดี หรือว่า ผู้ร้ายนั้นนำพยานพินิจจนให้เห็นว่า การที่ขอให้ส่งตัวกลับไป เป็นการเพื่อกัน ชำระและลงโทษอันมีลักษณะผิดต่ออำนาจของบ้านเมืองแล้ว ก็ไม่ต้องส่งผู้ร้าย คนนั้นให้แก่นัก"

(A fugitive criminal shall not be surrendered if the offense in respect of which his surrender is demanded is deemed by the Party on whom the demand is made to be one of a political character or if he prove that the requisition for his surrender has in fact been made with a view to try or punish him for an offence of a political character)

ตามนี้จะเห็นได้ว่า อานาจการพิจารณาและใช้ดุลยพินิจว่าเป็น ความผิดการเมืองหรือไม่อยู่ที่ประเทศผู้รับคำขอซึ่งได้กำหนดอยู่โดยชัดแจ้งแล้ว

พิจารณาตามบทบัญญัติอังกฤษซึ่งใช้คำว่า shall not be surrendered ในความผิดการเมือง จะเห็นได้ว่าใช้เป็น mandatory form อัน เป็นเชิงบังคับมิให้สงสัยที่เดียว แม้จะขอไปในความผิดอาญาแต่ตามข้อหาพินิจจนได้ว่า เป็นการนำไปดำเนินคดีหรือลงโทษในความผิดการเมืองก็ไม่ต้องส่ง เป็นแบบแห่ง การคุ้มครอง

เนื่องจากอังกฤษเป็นประเทศที่ไม่ใช้หลัก attentat clause ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ฉะนั้น จึงเป็นธรรมดาอยู่เองที่ไม่มีบทบัญญัตินี้ในสนธิสัญญากับประเทศไทย

(๑) สัญญาข้อ ๘

ค. สนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนกับสหรัฐอเมริกา

ประเทศไทยได้มีสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนฉบับที่ ๒ คือ
สัญญาลงวันที่ ๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๖๕ กับสหรัฐอเมริกา

การพิจารณาคดีส่งผู้ร้ายข้ามแดนตามสัญญานี้ ไม่มีข้อความ
กำหนดไว้ให้ค่าเนคนคี่เหมือนฟ้องร้องในประเทศอย่างสัญญากับอังกฤษ จึงเป็น
ที่น่าสงสัยว่าคงจะถือหลักเช่นเดียวกับพระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน ๒๔๗๒
ในค่านของประเทศไทยและสหรัฐอเมริกาก็คงจะใช้แบบวิธีของคน

สำหรับความผิดการเมืองนั้นมีการกำหนดอยู่ในข้อ ๓ ว่า

"บทสัญญานี้ จะไม่ก้าวท้าวไปถึงการเรียกร้องขอตัวผู้ร้ายข้ามแดน
ซึ่งได้กระทำผิดโทษอาญา หรือโทษละเมิดใด ๆ อันมีลักษณะเป็นโทษฐานการเมือง
กับทั้งจะไม่ก้าวท้าวไปถึงกิจการอันกระทำเกี่ยวเนื่องกับโทษอาญาหรือโทษละเมิด
นั้นด้วย และบุคคลผู้ใดที่ประเทศทำสัญญาใหม่นี้แต่ละฝ่าย นำส่งตัวให้หรือรับส่งตัว
มาด้วยอำนาจศาลนี้ไว้ ห้ามมิให้เอาไปชำระหรือลงโทษเนื่องด้วยการกระทำผิด
โทษอาญา หรือโทษละเมิดฐานการเมืองนั้นเลย ถ้าแม่โทษละเมิดที่ค้องหาอันมีโทษ
ฆ่าคนตายโดยเจตนาร้าย หรือโทษลงอาคนตาย หรือโทษวางยาพิษม จะเป็นการ
สำเร็จผล หรือเพียงแต่พยายามกระทำก็ดี อย่างใดอย่างหนึ่งรวมอยู่ด้วยแล้ว ความ
เป็นจริงที่ว่าโทษละเมิดนั้นได้กระทำไป หรือได้พยายามกระทำเพื่อประทุษร้ายต่อ
ชนมชีของพระราชาธิบดี หรือผู้เป็นประธานของต่างประเทศ หรือเพื่อประทุษร้าย
ต่อชนมชีของสมาชิกแห่งวงศ์สกุลนั้น ๆ ผู้ใดผู้หนึ่งก็ดี ทั้งนี้มีให้ถือว่าเป็นการเพียงพอ
ที่จะสนับสนุนพิสูจน์ให้เห็นว่าโทษอาญาหรือโทษละเมิดเช่นว่านั้นมีลักษณะเป็นโทษฐาน
การเมือง หรือว่ากิจการเช่นว่านั้นเป็นการเกี่ยวเนื่องกับโทษอาญา หรือโทษละเมิด
ซึ่งมีลักษณะเป็นโทษฐานการเมืองนั้นเลย"

(The provisions of the present Treaty shall not
import a claim of extradition for any crime or offense
of a political character, nor for acts connected with
such crimes or offenses; and no person surrendered by or
to either of the High Contracting Parties in virtue of
this Treaty shall be tried or punished for a political
crime or offense. When the offense charged comprises the
act either of murder or assassination or of poisoning,
either consummated or attempted, the fact that the

offense was committed or attempted against the life of the Sovereign or Head of a foreign State or against the life of any member of his family, shall not be deemed sufficient to sustain that such crime or offense was of a political character; or was an act connected with crime or offenses of a political character.)

จะเห็นได้ว่าข้อสัญญาเกี่ยวกับ ความผิดการเมืองนี้เหมือนกับ ข้อความในสนธิสัญญาของสหรัฐอเมริกาได้ทำขึ้นหลังจากได้ทำกับสเปนเป็น ฉบับแรกในปี ค.ศ. ๑๘๐๓

การพิจารณาและใช้ดุลยพินิจในความผิดการเมืองแม้จะไม่ได้ ระบุไว้โดยชัดแจ้ง แต่ก็มีนัยเช่นเดียวกับหลักทั่วไป กล่าวคือ เป็นหน้าที่ของ ประเทศที่รับคำขอ

นอกจากความผิดการเมืองโดยแท้แล้ว ยังได้ยกเว้นใน ความผิดเกี่ยวเนื่องกับการเมืองไว้ด้วย

นอกจากนี้ยังได้ย้ำถึงการห้ามมิให้ลงโทษในความผิดการเมือง ถ้าได้รับเอาตัวไปด้วยเหตุใด ๆ ซึ่งข้อนี้อันที่จริงก็ได้มีกำหนดอยู่ตามข้อ ๔ แล้วว่าให้พิจารณาคำเนินคดีหรือลงโทษได้แต่เฉพาะในโทษที่ได้ลงตัวไปให้ แต่ที่มีกำหนดไว้ก็เพื่อคุ้มครองผู้ต้องสังขามแดน หรือมิฉะนั้นคุ้มครองหลักไม่ลง ข้ามแดนในความผิดการเมือง

สุดท้าย สัญญานับนี้ได้มีข้อจำกัดการบรรเทาโทษต่อชีวิตประมุข ของประเทศ คือ attentat clause ไว้ด้วย และใช้ในแบบที่สหรัฐอเมริกา ทำกับประเทศอื่น ๆ คือใช้คำว่า "ไม่ให้ถือว่าเป็นการเพียงพอที่จะสนับสนุน พิสูจน์" อันทำให้อยู่ในดุลยพินิจของประเทศผู้รับคำขอมากขึ้น

ข้อที่น่าสนใจสำหรับสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างไทย กับ สหรัฐอเมริกา ก็คือ ขณะนี้ได้มีคดีข้อหาส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่าง ประเทศทั้งสองเกิดขึ้น แม้ว่าจะใช้สำหรับสัญญานับนี้คือสหรัฐอเมริกามีใช้ ประเทศไทยก็ตาม แต่ถึงแม้จะถือมาเป็นพิเศษในเมื่อคดีนี้ ผู้ต้องหาขอโทษส่ง ข้ามแดนใดคือถือว่าความผิดที่ถูกกล่าวหาเป็น ความผิดการเมือง

คดีดังกล่าวนี้ คือ คดีที่ไทยขอใช้ลี้ภัยอเมริกากลางตัว พ.ศ.ท. บุญสม ประไพ ข้ามแดน ในข้อหาสมคบกันก่อคดี ฆาตกรรมศรีภรรยา

สำนักสื่อข่าวรอยเตอร์ ร่อนข่าวจากเมืองลอส แองเจลิส เมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๐๒ ว่า พ.ศ.ท. บุญสม ประไพ อายุ ๓๔ ปี ได้ถูกจับเมื่อวันที่ ๒๒ โดยไม่ให้มีประกัน เพื่อการพิจารณาคดีในเดือนกันยายน

พ.ศ.ท.บุญสม ประไพ ได้ถูกจับที่บ้านเมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม โดย นายอำเภอของสหรัฐ ซึ่งได้กระทำตามคำร้องทุกขของไทย

พ.ศ.ท. บุญสม ๑ กล่าวไว้ว่า รัฐบาลได้ส่งตัวเขามาศึกษาวิชา อาชีวศึกษาตั้งแต่ ค.ศ. ๑๙๕๔ ได้แฉ่งผ่านนายเควิด โยโกเชกิ (David Yokoze) ทนายความของเขาว่าจะต่อสู้กับการลงข้ามแดน

นายโยโกเชกิ ได้แฉ่งต่อข้าหลวงสหรัฐ ทีโอดอร์ ฮอค (Theodore Hocke) ว่า "ลูกความของข้าพเจ้าเป็นผู้กระทำผิดการเมือง"

ตำรวจได้แฉ่งว่า พ.ศ.ท.บุญสม ๑ ได้ถูกต้อนหาจากรัฐบาลไทย ว่าได้ทำการฆ่านักโทษการเมืองหลายคนตายที่ประเทศไทยเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๕๕ (พ.ศ.๒๔๙๒) โดยถูกกล่าวหาว่าเป็นตำรวจชั้นสำคัญคนหนึ่ง ในขบวนการที่นำนักโทษการเมืองชั้นสูงไปและถูกโจมตีด้วยกระสุนปืน นายทอม เซอริแดน (Tom Sheridan) ผู้ช่วยอัยการของสหรัฐ (อัยการประจำรัฐ) ได้ตอบข้อถามว่า คำร้องขอได้ส่ง มาจนมายังฝั่งตะวันตกโดยกระทรวงการต่างประเทศมาทางกระทรวงยุติธรรม (๑)

เกี่ยวกับเรื่องนี้ ในวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๐๒ เวลา ๙.๐๐ น.

พ.ศ.ท. เลื่อน บุญจิตติ เจ้าหน้าที่แฉ่งข่าวของกรมตำรวจ ได้แฉ่งชี้แจงข่าวแก่ ผู้แทนหนังสือพิมพ์ ณ วังปารุสกวัน เมื่อผู้แทนหนังสือพิมพ์ได้ขอทราบกรณี พ.ศ.ท. บุญสม ประไพ ซึ่งขณะนี้อยู่ในสหรัฐอเมริกา ทางกรมตำรวจปฏิบัติภารกิจกับบุคคลผู้นี้ ประการใด ว่า พ.ศ.ท.บุญสม ประไพ เป็นผู้ต้องคดีอาญา ซึ่งทางการได้ทำพิธีการ ขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนไปแล้ว เมื่อได้ส่งตัวมาก็ไม่มีปัญหาอะไร เจ้าหน้าที่จะได้รับตัว เพื่อดำเนินคดีต่อไป (๒)

ต่อมา ได้มีรายงานข่าวจากเมืองลอสแอนเจลิส เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๐๒ แจ้งว่า ทวงการสหรัฐในลอสแอนเจลิส ได้ให้ พ.ศ.ท.บุญสม ประไพ อธิบดี นายตำรวจไทยซึ่งถูกเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองของลอสแอนเจลิสจับกุมเพื่อพิจารณาส่ง ตัวกลับประเทศไทยตามกฎหมายว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนตามข้อตกลงของไทย ว่า มีส่วนร่วมในการฆ่านักโทษการเมืองตาย ๔ คนในปี ๒๔๙๒ ประกันตัวออกไปจาก ที่คุมขังได้ แต่เมื่อวันที่แล้ว (๒๖ สิงหาคม ๒๕๐๒) โดยศึราคาค่าตัวในการประกัน ๑,๐๐๐ เหรียญ หรือประมาณ ๒๐,๐๐๐ บาทเศษ

(๑) Reuter World News, August 23, 1959

(๒) วิทยุสารประจำวัน ประจำวันพฤหัสบดีที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๐๒

พ.ศ.ท.อุดม ประไพ อายุ 34 ปี กล่าวยืนยันต่อศาลประจำมลรัฐ
ของสหรัฐอเมริกาขอกล่าวหาของรัฐบาลไทยนั้น เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเมือง โดยแท้

ตามรายงานข่าวแจ้งว่า พ.ศ.ท.อุดม ประไพ ซึ่งตามรายงานข่าว
ของสำนักสื่อข่าวรอยเตอร์ในครั้งแรกแจ้งว่าได้ถูกนายอำเภอจับกุมตัวไปจากบ้าน
แต่เมื่อวันที่ 21 เดือนนี้ (สิงหาคม 2502) นั้น ในรายงานข่าวที่ส่งมาเมื่อ
วานนี้แจ้งว่า เจ้าหน้าที่สอบสวนกลางของสหรัฐเป็นผู้ไปจับกุม ตามคำขอร้องขอ
กระทรวงยุติธรรมของสหรัฐ เพื่อนำมาพิจารณาสงตั้งตัวเป็นผู้ร้ายข้ามแดนตามขอ
กล่าวหาของรัฐบาลไทย

นายของ พ.ศ.ท.อุดม ประไพ กล่าวว่า ข้อกล่าวหานี้เกิด
จากอุบัติเหตุอันเป็นเหตุที่ทำให้นักโทษต้องเสียชีวิตไปในขณะที่ถูกโจมตีด้วยปืนกล
ในขณะที่กำลังโยกย้ายผู้ต้องหาไปยังยังที่ใหม่อีกแห่งหนึ่งอยู่ พ.ศ.ท.อุดม ประไพ
ถูกกล่าวหาว่าเป็นนายตำรวจคนหนึ่งที่ได้รับมอบหมายให้ควบคุมการโยกย้ายนักโทษ
ในคราวนั้นด้วย

ตามรายงานข่าวนั้น แจ้งว่า พ.ศ.ท.อุดม ประไพ จะต้องไปศาล
เพื่อฟังการพิจารณาและให้การในเรื่องนี้ก่อนนายอีโดคอร์ ฮอก ซ้ำหลวงในวันที่ 4
กันยายน อีกครั้งหนึ่ง (1)

โดยเหตุที่การพิจารณาคดีขอ โหสงผู้ร้ายข้ามแดนรายนี้ยังไม่สิ้นสุดลง
ดังนั้น จึงไม่อาจที่จะทราบผลหรือวิพากษ์วิจารณ์ได้

อย่างไรก็ดี ปรากฏตามข่าวที่ได้นำมาอ้างข้างต้น ก็พอจะเข้าใจได้
ว่า ขณะนี้ได้มีการขอโหสง พ.ศ.ท.อุดม ประไพ ข้ามแดน โดยรัฐบาลไทยไป
ยังสหรัฐอเมริกา ในฐานะสมทบกัน โหสงรายนี้ยังมี 4 องค์รัฐมนตรีตาย เมื่อไปถึงศาล
นายของผูต้องหาได้ต่อสู้ว่า การกระทำดังกล่าวเป็นความผิดการเมือง ดังนั้น
จึงเป็นหน้าที่ของนายที่จะนำสืบว่าเป็น โทษฐานการเมือง หรือ กิจการอันกระทำ
เกี่ยวเนื่อง ส่วนการหักล้างนั้น เป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานสหรัฐคืออัยการและ
เจ้าหน้าที่กระทรวงยุติธรรม จะต้องกระทำตามขอ 12 แห่งส่งมาส่งผู้ร้ายข้ามแดน
ระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกา

ในคดีข้อ 4 รัฐมนตรีนี้ ปรากฏว่าศาลได้นำคำพิพากษาเมื่อวันที่
30 กันยายน 2502 ตัดสินในคดีที่พลตำรวจจัตวา ผาด ตุงคะสมิต กับพวก เป็น
จำเลย ให้จำคุกจำเลยในคดีนี้ 3 คน และในคำพิพากษาได้ระบุถึง พ.ศ.ท.อุดม
ประไพ ว่าได้ไปในขบวนรถยนต์ควบคุมตัว 4 องค์รัฐมนตรี ไปด้วย

(1) หนังสือพิมพ์สยามนิกร ฉบับประจำวันที่ 29 สิงหาคม 2502

การกระทำประทุรร้ายแสร้งกายของประมุขแห่งรัฐต่างประเทศ หรือผู้หนึ่งผู้ใดในตระกูลของผู้นั้น หากว่าการกระทำประทุรร้ายนั้นเป็นการ ฆาตกรรมโดยเจตนา หรือฆาตกรรมด้วยความพยายามทรมานหมาย หรือการวาง ยาพิษ ก็ไม่ถือว่าเป็นความผิดทางการเมือง หรือเป็นการกระทำอันเกี่ยวเนื่อง กับความผิดเช่นนั้น

(L'extradition ne sera pas accordée si l'infraction pour laquelle elle est demandée est considérée par l'Etat requis comme un délit politique ou un fait connexe à un semblable delit.

L'étranger dont l'extradition aura été accordée ne pourra être poursuivi contradictoirement ou puni pour aucun délit politique antérieur à l'extradition, ni pour aucun fait connexe à un semblable délit, ni pour aucun des crimes ou délits non prévus par la présente convention.

Ne sera pas réputé délit politique, ni fait connexe à un semblable délit, l'attentat contre la personne du chef d'un Etat étranger ou contre celle des membres de sa famille, lorsque cet attentat constituera le fait soit de meurtre, soit d'assassinat ou d'empoisonnement.)

เราจะเห็นได้ว่า ความผิดอาชญากรรม การพิจารณาว่าเป็นความผิด การเมืองหรือไม่ ได้กำหนดให้ประเทศที่รับคำขอเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาโดย แจ่มชัด

ได้รวมถึงความผิดที่เกี่ยวเนื่องกับการเมือง กับถ้าถูกส่งตัว ข้ามแดนในความผิดอาชญากรรมอื่น ๆ จะนำตัวไปลงโทษในความผิดการเมืองไม่ได้ ภัย ซึ่งเป็นการคุ้มครอง โดยการห้ามมิให้ดำเนินคดีหรือลงโทษในความผิด การเมือง

นอกจากนั้น ยังได้ใช้หลัก attentat clause ให้เป็นข้อจำกัด ในความผิดการเมืองไว้ ซึ่งมีลักษณะเป็นเชิงบังคับมากกว่าขอความ ในสัมพันธภาพ สหรัหรืออเมริกา เป็นของแอนตอนท์เบลเยียมเป็นผู้ที่มีเจตจำนงที่จะ ใช้หลักนี้ ในเมื่อเราคงรำลึกได้ว่า เบลเยียมเป็นประเทศผู้ริเริ่มขอประทุรร้าย ต่อชีวิตของประมุขเป็นประเทศแรกในโลก

นอกจากสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนกับอังกฤษ สหรัฐอเมริกา และเนเธอร์แลนด์แล้ว ประเทศไทยได้เคยมีกติกาสยามปราบปราบผู้ร้ายข้ามแดนกับ อินโดจีน พ.ศ. 2462 ซึ่งมีกล่าวถึงความผิดกาเมืองไว้อย่าง คือ ใ้กำหนดไว้ในข้อ 4 ว่า เมื่อมีการติดตามผู้ร้ายหรือไม่ก็ตาม ทางฝ่ายจะขอร้องให้ เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ ให้อำนาจและคุมซึ่งผู้ร้ายคนใดคนหนึ่งต้องหาหรือต้องสงสัยว่าใครกระทำผิดประมวลกฎหมายอาญาแล้วหลบข้ามแดนไป เว้นแต่ผู้กระทำผิดกาเมือง เช่นจะเปลี่ยนตัวชดเชยหรือยกบุตรขึ้นมา (1)

กติกาสยามปราบปราบผู้ร้ายข้ามแดนนี้ ภายหลังได้ถูกยกเลิกไปเมื่อไทยมีกรณีพิพาทกับฝรั่งเศส เมื่อ พ.ศ. 2483 ต่อมา ได้ทำการตกลงกันใหม่ เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2486 เรียกว่า "ข้อมติร่วมกันว่าด้วยการตำรวจชายแดนระหว่างไทยกับอินโดจีนฝรั่งเศส" ตามข้อมติฉบับนี้ การร้องขอให้จับและคุมซึ่งบุคคลใด ๆ จะกระทำได้อีกเมื่อการกระทำผิดของระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปี ขึ้นไปและไม่ใช่ความผิดกาเมืองหรือความผิดฐานหลบหนีราชการทหาร อันเป็นการแก้ไขให้สอดคล้องกับความไม่พระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน 2472 ของไทย

แต่ความตกลงดังกล่าวนี้ เนื่องจากได้สิ้นสุดการบังคับใช้เมื่อเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 และหลังจากสงครามสิ้นสุดลงก็ไม่ได้มีการยืนยันให้ใช้ความตกลงดังกล่าวนี้อีก ปัจจุบันจึงไม่ได้ใช้บังคับระหว่างกัน

สรุปได้ว่า ตามกฎหมายส่งผู้ร้ายข้ามแดนและสนธิสัญญาที่ไทยมีอยู่กับต่างประเทศทุกฉบับ โดยที่เว้นไม่ให้อส่งข้ามแดนในความผิดกาเมืองไว้ทั้งสิ้น อันเป็นการดำเนินการตามหลักแห่งกฎหมายระหว่างประเทศ และเยี่ยงประเทศอารยะทั้งหลาย ที่กำหนดไม่ให้อส่งผู้กระทำผิดกาเมืองให้แก่กัน

การพิจารณาและการ ใช้ดุลยพินิจ ในความผิดกาเมืองก็ใ้กำหนดไว้ อย่างเหมาะสมและถูกต้องยิ่ง กล่าวคือ ให้อำนาจประเทศผู้รับคำขอเป็นผู้ใช้ และในการนี้ ก็ใ้ห้องค้กรทั้ง 2 คือทางตุลาการและทางฝ่ายบริหารเข้ามามีส่วนร่วมกันพิจารณา คำวินิจฉัยของฝ่ายตุลาการคือศาล ย่อมมีมูลฐานและน้ำหนักแห่งความ เชื่อถือ ชดเชยด้วยกันก็เป็นเรื่องของนโยบายที่ฝ่ายบริหารยอมตองเข้ามาเกี่ยวข้อง คดีส่งผู้ร้ายข้ามแดนและ โดย เฉพาะอย่างยิ่ง ในความผิดกาเมืองจึงควรอย่างยิ่งที่จะตองอยู่ภายใต้การพิจารณาร่วมกันขององค้กรทั้งสองนี้

(1) หนังสือของเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย ตราฉบับที่ 24/5179 ลงวันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2462

สนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนที่ประเทศไทยจะทำขึ้นในอนาคต
จึงควรจะมีคดีหลักไว้โดยเคร่งครัด และโดยที่คำนึงถึงการปกครองของ
ประเทศซึ่งมีองค์พระมหากษัตริย์เป็นที่เคารพสักการะยิ่ง ฉะนั้น ต้องกำหนด
ข้อยกเว้นหรือข้อจำกัดความผิดการเมืองไว้โดย attentat clause
ไว้ด้วย

ในปัจจุบัณนี้ ได้มีการเจรจาตกลงทำสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดน
ระหว่างไทยกับประเทศพม่า แต่โดยเหตุที่ยังอยู่ในระหว่างการเจรจา จึง
ไม่อาจที่จะวิพากษ์วิจารณ์ได้ อย่างไรก็ตาม เป็นที่หวังว่า สนธิสัญญาส่งผู้ร้าย
ข้ามแดนฉบับนี้คงจะมีออกมาในรูปที่สมบูรณ์ที่สุด และในส่วนที่เกี่ยวกับความผิด
การเมืองที่ระบุไม่ไหส่งข้ามแดนไว้ นั้น ควรจะมีข้อจำกัดว่าความผิดการประทุษร้าย
ต่อชีวิตประมุขของประเทศไว้โดยแน่ชัด.